

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΕΙΜΕΝΩΝ Ι

Ενότητα 5: Παράδειγμα Μετάφρασης κειμένου
πληροφοριακού χαρακτήρα
Είδος κειμένου: Παροχή συμβουλών

Ελπίδα Λουπάκη
Επίκουρη Καθηγήτρια
Τμήμα Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

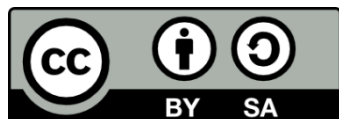
- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

5. Παράδειγμα Μετάφρασης κειμένου πληροφοριακού χαρακτήρα

Είδος κειμένου: Παροχή συμβουλών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Περιεχόμενα 5^{ης} ενότητας

- Ταυτότητα του πρωτοτύπου:
 - α) επικοινωνιακό πλαίσιο
 - β) κειμενικά χαρακτηριστικά
- Μεθοδολογία μετάφρασης
- Ταυτότητα του μεταφράσματος:
 - α) επικοινωνιακό πλαίσιο
 - β) κειμενικά χαρακτηριστικά συγκρίσιμων κειμένων
- Τυπολογία λαθών:
 - α) μορφοσυντακτικά
 - β) σημασιολογικά
 - γ) υφολογικά

Σκοποί 5^{ης} ενότητας

- Ευαισθητοποίηση στις επικοινωνιακές παραμέτρους που διέπουν την παραγωγή πρωτοτύπου και μεταφράσματος.
- Εξοικείωση με τα κειμενικά χαρακτηριστικά των πληροφοριακών κειμένων αυτού του είδους.
- Εντοπισμός μεταφραστικών δυσκολιών (μορφοσυντακτικών, σημασιολογικών, υφολογικών).
- Εξοικείωση με τις διαθέσιμες λύσεις.

L'éco-citoyen dans la nature

- Πηγή : notre-planete.info,
http://www.notre-planete.info/ecologie/eco-citoyen/eco_nature.php

Ταυτότητα του πρωτοτύπου

- Ποιος;
- Σε ποιον;
- Τι;
- Για ποιο σκοπό;
- Με ποιο τρόπο;
- Πότε;

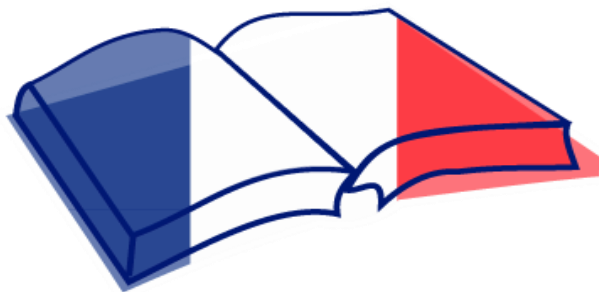
Κειμενικά χαρακτηριστικά

- Χρήση απαρεμφάτου (n'allumer pas de feu, suivre les sentiers, maintenir la propreté, κτλ.)
- Χρήση προστακτικής (veillez bien, vérifiez, restez, pensez)
- Χρήση ρητορικών ερωτήσεων (προτρεπτική λειτουργία)
- Χρήση αντιθετικών σχημάτων (τι μας αρέσει να κάνουμε ≠ τι είναι σωστό να κάνουμε)
- Αιτιολόγηση συμβουλών (pour éviter de détruire, qui produiront une quantité de déchets, ils sont aussi souvent à l'origine de feux)

Ζητήματα μετάφρασης

Μεθοδολογία μετάφρασης

- Ανάγνωση – κατανόηση επικοινωνιακού πλαισίου της μετάφρασης
- Εντοπισμός άγνωστων λεξικών μονάδων σε μονόγλωσσα, δίγλωσσα λεξικά (έντυπα και ηλεκτρονικά)
- Εντοπισμός κειμένων παρόμοιου κειμενικού τύπου και συναφούς θεματολογίας στην ελληνική γλώσσα (συγκρίσιμα κείμενα)
- Μετάφραση
- Αναθεώρηση

Ταυτότητα μεταφράσματος

- Ποιος;
- Σε ποιον;
- Τι;
- Για ποιο σκοπό;
- Με ποιο τρόπο;
- Πότε;

Παραδείγματα συγκρίσιμων κειμένων

- **Όταν κάνετε πεζοπορία, μην αφήνετε τίποτε πίσω σας...**
Πηγή: <http://www.eea.europa.eu/el/green-tips/when-on-%20a-hiking-trip-do-not-leave-anything-behind-especially-litter>
- **5 τρόποι που οδηγούν σε ένα πιο υγιεινό τρόπο ζωής**
Πηγή: http://www.healthykids.nsw.gov.au/downloads/file/home/1-greek-5Ways_HR.pdf
- **Περπατάμε στον Υμηττό**
Πηγή: http://www.oloimaziboroume.gr/calendar/event/540/#.VgBvuN_tlBd

Κειμενικά χαρακτηριστικά ελληνικών κειμένων

Στα συγκρίσιμα κείμενα πρωτογενούς παραγωγής στην ελληνική γλώσσα εντοπίζονται :

- Εκτεταμένη χρήση προστακτικής
- Χρήση β' πληθυντικού
- Αιτιολόγηση συμβουλών

Μεταφραστικές δυσκολίες

- **Σημείωση:** οι μεταφραστικές δυσκολίες που αναλύονται σε αυτή την ενότητα έχουν επιλεγεί ως οι αντιπροσωπευτικότερες από ένα σύνολο μεταφράσεων που μας κατατέθηκαν κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2013-2014 και 2014-2015. Θα ήθελα στο σημείο αυτό να ευχαριστήσω θερμά τους φοιτητές και τις φοιτήτριες του Τμήματος Γαλλικής Γλώσσας και Φιλολογίας του Α.Π.Θ. για τη συμβολή τους στο παρόν έργο.

A) ΜΟΡΦΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- Παράδειγμα **1α** – Αόριστο άρθρο
«Plutôt que d'acheter des bouteilles d'eau petit format ou des canettes qui produiront **une** quantité de déchets importante...»
«Αντί να αγοράζετε μπουκάλια μικρού μεγέθους ή κουτιά αναψυκτικών που παράγουν **μία** σημαντική ποσότητα απορριμμάτων...»

A) ΜΟΡΦΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- Παράδειγμα **1β** – Αόριστο άρθρο
«Pour exemple, **un** papier de bonbon met 5 ans à se désagréger...»
«... **ένα** χαρτί περιτυλίγματος καραμέλας...»

Προτεινόμενες αποδόσεις

- Παράδειγμα **1α**

«Αντί να αγοράζετε μπουκάλια μικρού μεγέθους ή κουτιά αναψυκτικών που παράγουν σημαντική ποσότητα απορριμμάτων...»

- Παράδειγμα **1β**

«Παραδείγματος χάριν, το χαρτί περιτυλίγματος μιας καραμέλας // το χάρτινο περιτύλιγμα μιας καραμέλας κάνει πέντε χρόνια να αποσυντεθεί.»

A) ΜΟΡΦΟΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- Παράδειγμα 2

«**Même si** c'est agréable de se trouver près d'un feu en soirée, veuillez bien à ne pas les allumer n'importe où.»

«**Αν και** η αναμμένη φωτιά κατά τη διάρκεια μιας βραδιάς είναι ευχάριστη...»

Προτεινόμενες αποδόσεις

- Παράδειγμα 2

«Ακόμη κι αν η συγκέντρωση γύρω από μια φωτιά το βράδυ είναι ευχάριστη, προσέχετε να μην ανάβετε φωτιές οπουδήποτε.»

Ή

«Μπορεί η συγκέντρωση γύρω από τη φωτιά να είναι ευχάριστη το βράδυ, θα πρέπει ωστόσο να προσέχετε να μην ανάβετε φωτιές οπουδήποτε.»

B) ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- Παράδειγμα 1

«Lors des pique-niques, des promenades ensoleillées et de la chaleur, il est nécessaire de s'hydrater.»

«... να ενυδατώνεστε.»

- Ενυδάτωση = η αποκατάσταση της κανονικής ποσότητας νερού ή υγρασίας: ~ του δέρματος / του προσώπου. [ΛΚΝ]

Προτεινόμενες αποδόσεις

- Παράδειγμα 1

«Κατά τα γεύματα στην εξοχή, τους περιπάτους κάτω από τον ήλιο ή όταν κάνει ζέστη είναι απαραίτητο να πίνετε τακτικά νερό.»

«Κατά τη διάρκεια ενός πικ νικ, ενός περίπατου στον ήλιο ή όταν κάνει ζέστη είναι απαραίτητο να πίνετε τακτικά νερό.»

B) ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- Παράδειγμα 2

«Plutôt que d'acheter des bouteilles d'eau **petit format** ou des **cannettes** qui produiront une quantité de déchets importante, pourquoi ne pas s'équiper d'une gourde ? »

«Αντί να αγοράζετε μπουκάλια νερού **μικρής μορφής ή κονσέρβες...**»

B) ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

Cannette

Sens 2

Petite bouteille ou boîte contenant un liquide à boire, en particulier de la bière.

Synonyme : bouteille

Source: *L'Internaute*

Προτεινόμενες αποδόσεις

- Παράδειγμα 2

«Αντί να αγοράζετε μικρά μπουκαλάκια νερού ή κουτάκια αναψυκτικών που θα αυξήσουν σημαντικά την παραγόμενη ποσότητα απορριμμάτων είναι προτιμότερο να εφοδιαστείτε με ένα παγούρι.»

«Αντί να αγοράζετε μικρές συσκευασίες νερού ή κουτάκια αναψυκτικών που θα παράξουν σημαντική ποσότητα απορριμμάτων είναι προτιμότερο να εφοδιαστείτε με ένα παγούρι.»

B) ΣΗΜΑΣΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- Παράδειγμα 3

«Au contraire, la gourde, très utilisée **il y a quelques années**, permet de transporter des boissons sans produire de déchets. »

«[το παγούρι] αρκετά χρησιμοποιούμενο **τα τελευταία χρόνια**»

«που χρησιμοποιείται αρκετά **τα τελευταία χρόνια**»

«**είναι λίγα τα χρόνια** που χρησιμοποιείται ευρέως»

Προτεινόμενες αποδόσεις

- Παράδειγμα 3

«Αντίθετα το παγούρι, που χρησιμοποιούνταν πάρα πολύ στο παρελθόν, επιτρέπει τη μεταφορά υγρών χωρίς να υπάρξουν απορρίμματα.»

«Αντίθετα το παγούρι, που χρησιμοποιούνταν κατά κόρον πριν από μερικά χρόνια, επιτρέπει τη μεταφορά υγρών χωρίς να παράγονται απορρίμματα.»

Γ) ΥΦΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- Παράδειγμα 1

«Pensez à éteindre et à conserver vos mégots jusqu'à la poubelle car au delà du **désagrément visuel et olfactif**, ils sont aussi souvent à l'origine de feux.»

«... πέρα από την **οπτική και οσφρητική αηδία**,...»

Désagrément = Sentiment désagréable causé par quelque chose de fâcheux ; ennui [Larousse]

Γ) ΥΦΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- Παράδειγμα 2

«Pensez à éteindre et à conserver vos mégots jusqu'à **la poubelle** car au delà du désagrément visuel et olfactif, ils sont aussi souvent à l'origine de feux»

«... μέχρι το **σκουπιδοτενεκέ...**»

Προτεινόμενες αποδόσεις

- Παράδειγμα **1+ 2**

«Μην ξεχνάτε να σβήνετε τα τσιγάρα σας και να κρατάτε τις γόπες/ τα αποτσίγαρα μέχρι τον επόμενο κάδο, διότι, πέρα από την οπτική και οσφρητική ενόχληση, αποτελούν συχνά αιτία πυρκαγιάς.»

Γ) ΥΦΟΛΟΓΙΚΕΣ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ

- Παράδειγμα 3

«Pour exemple, un papier de bonbon met 5 ans à **se désagréger**, une bouteille plastique : 500 ans !»

«...για να το ξεφορτωθούμε...»

Προτεινόμενες αποδόσεις

- Παράδειγμα 3

«Παραδείγματος χάριν, το χαρτί περιτυλίγματος μιας καραμέλας //το χάρτινο περιτύλιγμα μιας καραμέλας κάνει πέντε χρόνια να αποσυντεθεί, ένα πλαστικό μπουκάλι 500!»

Πηγές που χρησιμοποιήθηκαν

- Λεξικό της κοινής νεοελληνικής
http://www.greek-language.gr/greekLang/modern_greek/tools/lexica/triantafyllides/
- Larousse, Dictionnaire de français
<http://www.larousse.fr/dictionnaires/francais>
- Trésor de la langue française informatisé
<http://atilf.atilf.fr/tlf.htm>
- L'Internaute

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Ελπίδα Λουπάκη,
«Μετάφραση Γενικών Κειμένων Ι». Έκδοση: 1.0. Θεσσαλονίκη 2014.

Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση:

http://opencourses.auth.gr/eclass_courses.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά - Παρόμοια Διανομή [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

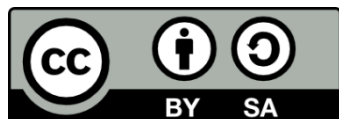
[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Τέλος ενότητας

Επεξεργασία: <Χριστίνα Ευαγγέλου>
Θεσσαλονίκη, <εαρινό εξάμηνο 2014-2015>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Σημειώματα

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς
- το Σημείωμα Αδειοδότησης
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει)

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

